

Deu transnacionals que utilitzen l'Estat espanyol com un paradís fiscal

L'Estat espanyol s'ha convertit 'de facto' en una mena de paradís fiscal per a la inversió estrangera. Des del 1995, els governs del PSOE i del PP han promogut l'arribada de capital internacional a través de les entitats de tinença de valors estrangers (ETVE), un instrument molt beneficiós per a grans corporacions que les eximeix gairebé al 100% del pagament d'impostos.

Marc Font

Suïssa, Luxemburg, Andorra, els Països Baixos o Irlanda són països coneguts pels pocs impostos que fan pagar a les grans empreses transnacionals. Però el que no se sap tant és que **l'Estat espanyol s'ha convertit de facto en una mena de paradís fiscal per a la inversió estrangera**. Des del 1995, els governs del PSOE i del PP han promogut l'arribada de capital forà a través de les **entitats de tinença de valors estrangers (ETVE)**, un instrument molt beneficiós per a grans corporacions que les eximeix gairebé al 100% del pagament d'impostos. La majoria de la població desconeix aquest instrument fiscal. Tanmateix, **la seva existència obre la porta del frau fiscal**.

Actualment, al Parlament de Catalunya s'està fent la [comissió d'investigació sobre frau i evasió fiscal i les pràctiques de corrupció política](#) presidida per [David Fernández](#). Precisament, el diputat de la CUP va ser un dels ponents a la [I Jornada Ciutadana per una Fiscalitat Justa](#), que va celebrar-se dissabte passat a Barcelona, amb la participació d'unes 200 persones. El frau, l'elusió fiscal i els paradisos fiscals van ser algunes de les qüestions tractades en un esdeveniment organitzat per la [Plataforma per una Fiscalitat Justa](#).

El [Luxleaks](#), l'últim escàndol fiscal que ha esclatat a la Unió Europea, ha tornat a posar de manifest els avantatges i el tracte privilegiat que tenen les grans corporacions transnacionals. **Més de 300 multinacionals, entre les quals hi ha Pepsi, Amazon, Deutsche Bank, Ikea, Walt Disney o Skype, van arribar a acords secrets amb el Govern de Luxemburg per pagar menys impostos**. A través de complexes estructures legals i comptables, les companyies movien els seus beneficis des dels països on desenvolupaven l'activitat a Luxemburg, país en què gaudien d'una **imposició tributària molt baixa, situada en tipus inferiors a l'1%**. Tot perfectament legal, però evidentment poc ètic i perjudicial per a la majoria de la població.

El Gran Ducat de Luxemburg, que durant 18 anys (1995-2013) ha tingut com a cap de Govern **l'actual president de la Comissió Europea, Jean-Claude Juncker**, ha acaparat els focus, però no és ni de bon tros l'únic Estat de la UE que practica l'anomenada competència fiscal per atreure grans corporacions globals. **Irlanda o els Països Baixos també són destinacions habituals de companyies que busquen un règim fiscal molt favorable als seus interessos**, és a dir, amb tipus molt baixos i, evidentment, molt inferiors als que paga qualsevol treballador.

Menys conegut és el cas de l'Estat espanyol. També ofereix un instrument que a la pràctica el converteix en un paradís fiscal per a grans grups transnacionals. Una societat estrangera pot crear una ETVE, si compleix alguns requisits com una **inversió mínima de 6 milions d'euros**. El gran

atractiu que tenen és que **els dividendes, els beneficis i les plusvàlues estan exempts d'impostos**. Amb la nova estructura, els capitals **no paguen tributs ni a l'entrada ni a la sortida de l'Estat** espanyol pels seus beneficis a l'estranger i, fins i tot, poden rebre ajudes i rebaixes fiscals per les pèrdues declarades. Aquest avantatge, ofert a la UE únicament per Suècia i Luxemburg, és el que converteix les ETVE en **un dels "principals focus de risc fiscal" a l'Estat espanyol**, [segons han manifestat tècnics de l'Agència Tributària](#).

Les ETVE són un instrument d'elusió fiscal, és a dir, **una via legal per evitar o reduir el pagament d'impostos, però els seus avantatges obren la porta directament del frau**. Com? Des del 2001, la normativa que les regula permet compensar les pèrdues que generin en altres empreses del grup. Per exemple, una ETVE pot demanar un préstec de 1.000 milions per adquirir participacions estrangeres, que li suposa el pagament d'uns interessos de 50 milions el primer any. La despesa financera s'anota com a pèrdues i serveix per compensar, en aquest cas, els beneficis de 50 milions d'una filial espanyola del grup. **Ras i curt, al final la Hisenda espanyola no recapta res**. I només cal una mica d'enginyeria fiscal per emprar les ETVE com a societats pantalla destinades, precisament, a reduir la factura fiscal.

Mentre que **ONG com Oxfam Intermón** —en [l'informe Tant tens, tant pagues?](#)— i **Eurodad** —en [l'estudi Hidden profits](#)— les han denunciat recentment com **un instrument que perjudica la recaptació d'impostos, afavoreix el frau i beneficia únicament grans corporacions**, el Govern espanyol segueix promovent les ETVE com una eina clau en la captació d'inversions estrangeres. Ho fa a través del portal [Invest in Spain](#), del Ministeri d'Economia, que les promou explicant que les ETVE donen un millor tractament fiscal a les societats no residents a l'Estat que els hòldings dels Països Baixos o de Luxemburg. Fins al 2012, **les ETVE havien mogut a l'Estat espanyol més de 124.000 milions d'euros**, segons les dades recollides per Daniel Montero al llibre [El club de los pringados](#). Les multinacionals que se n'han beneficiat són desenes i a CRÍTIC recollim els casos més significatius.

Microsoft

La companyia tecnològica de Bill Gates opera a l'Estat a través de Microsoft Ibèrica, que està controlada per **Microsoft International Holdings Spain**, una societat acollida al règim fiscal de les ETVE, gràcies al qual va tenir **unes rendes fiscalment exemptes per import de 14,9 milions el 2013**. Per acabar-ho de rematar, la multinacional factura la major de les vendes espanyoles a Irlanda. Evidentment, per pagar menys.

Exxon

La petroliera nord-americana és, segurament, el cas més paradigmàtic de la perversió de les ETVE. Entre el 2008 i el 2009, Exxon Mobil Spain, la seva filial estatal, **va aconseguir 9.907 milions d'euros de beneficis, malgrat tenir un únic treballador**. I no tan sols no va pagar ni un sol euro d'impost de societats, sinó que fins i tot va generar una base imposable negativa d'1,5 milions, amb el consegüent crèdit fiscal. L'explicació és que la petroliera empra l'Estat com un paradís fiscal i canalitza a la seva filial milions d'euros de beneficis obtinguts en altres territoris per estalviar-se el pagament de tributs.

Vodafone

La companyia de telecomunicacions va utilitzar Vodafone Holding Europe, la societat instrumental que li serveix de vehicle d'inversió i funciona com una ETVE a l'Estat espanyol, **per deduir-se**

1.043 milions d'euros en despeses financeres els exercicis de 2003 i de 2004, fet que li va permetre anotar-se impostos negatius —és a dir, crèdits fiscals que Hisenda deu a l'empresa— per valor de 210 milions.

General Mills

La multinacional de l'alimentació i propietària de marques com Gigante Verde, Old El Paso i Häagen-Dazs **tenia 310 milions d'euros a General Mills Holding Spain**, la seva ETVE, que va tancar el 2008. A més, disposa de 39 filials a Delaware, el paradís fiscal per excel·lència dels Estats Units.

Foot Locker

La cadena de sabatilles, controlada des de Delaware, té una ETVE a l'Estat per a Foot Locker Europe Holdings. Segons l'informe d'Oxfam Intermón, **el 2010 va rebre una ampliació de 48 milions**.

Pepsi

El gegant dels refrescos factura a Pepsico Holding España, una societat controlada des de Luxemburg que opera a l'Estat com una ETVE. **Des d'aquí, controla filials a Alemanya, Rússia, Portugal o Mèxic**, cosa que li permet facturar a Espanya per operacions fetes en aquests països, sense pagar impostos ni allà ni aquí. I, novament, els suposats impostos es transformen en guanys. **El 2009 va perdre 9 milions d'euros, i Hisenda li va haver de tornar, a crèdit, 20 milions**.

Morgan Stanley

El banc d'inversió controla des de Madrid i Las Palmas **cinc ETVE que inverteixen arreu del món pels fons Morgan Stanley Real Estate, amb fons de 43.000 milions**, sense aportar cap euro a l'Estat espanyol si les inversions es fan en altres països.

Hewlett-Packard

La multinacional nord-americana s'aprofita de la legislació espanyola per pagar menys impostos a través de la filial Hewlett-Packard Equity Spain Etve, SL.

Starbucks i American Express

Les dues són corporacions estatunidenques amb una presència global. Es dediquen a sectors completament diferents, però coincideixen a utilitzar una varietat de mecanismes per pagar el mínim d'impostos, com filials en paradisos fiscals, o facturar l'activitat de diversos països des d'un territori de baixa tributació. I sí, ambdues han tingut ETVE registrat a l'Estat espanyol.